

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЄВРОПЕЙСЬКА ВИЩА ШКОЛА МЕДИЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК
У ВАРШАВІ (Республіка Польща)
ЛЮБЛІНСЬКА ВИЩА ШКОЛА В РИКАХ (Республіка Польща)
УНІВЕРСИТЕТ МАРМАРА (Турецька Республіка)
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІАДРИНА
У ФРАНКФУРТІ-НА-ОДЕРІ (Федеративна Республіка Німеччина)
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СЬОГОДЕННЯ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

м. Тернопіль

2026

УДК 08:37.01/.09

Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи : збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 24 квітня 2026 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, О. Я. Колодійчук, Г. Р. Корицька, О. Р. Олексюк, В. Я. Гайда, І. І. Подлесна. Тернопіль, 2026. **312 с.**

У збірнику публікуються тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи», яку проведено на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 24 квітня 2026 року.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 3 від **07. 05. 2026 р.**)*

фахівців зі спеціальності «Автомобільний транспорт» виявлено суттєві прогалини у навчальних програмах: відсутність глибокого вивчення хімічних джерел електричного струму («хімічного чуда» акумуляції енергії) та детального аналізу хімічного складу сучасних нафтопродуктів і експлуатаційних матеріалів. Така «ізолюваність» знань знижує професійну компетентність фахівців в умовах стрімкої електрифікації транспорту та вимог до паливно-мастильних систем.

Сучасна технічна освіта стикається з розривом між теоретичною базою та її прикладним застосуванням. Основні аспекти цієї суперечності:

– *Надмірна абстракція:* Академічні курси фізики та хімії часто концентруються на виведенні формул та ідеалізованих моделях, які важко проєктувати на реальні об'єкти.

– *Дискретність знань:* Студенти вивчають фундаментальні дисципліни як ізольовані блоки інформації. Як наслідок, майбутній інженер не завжди бачить зв'язок між хімічною стійкістю матеріалів та ресурсом деталей автомобіля.

– *Консерватизм програм:* У той час як інженерна практика стрімко переходить до цифровізації, адитивних технологій та альтернативної енергетики, фундаментальні курси часто залишаються на рівні класичних концепцій середини ХХ століття.

– *Методологічний розрив:* Академічне викладання фокусується на питанні «як це влаштовано?», тоді як інженерна практика вимагає відповіді на питання «як це змусити працювати ефективніше?».

Розроблена концепція «Інженерного фільтра» для відбору змісту фундаментальних дисциплін забезпечує трансформацію абстрактних хімічних знань у практичні професійні компетентності. Це проявляється у переході:

- від загальної електрохімії до аналізу електрохімічних процесів у кислотних акумуляторах та літій-іонних системах;

- до дослідження водневих паливних елементів та альтернативних джерел енергії;

- до вивчення хімії відпрацьованих газів та технологій їх нейтралізації.

У трикомпонентній моделі освітнього процесу акцент перенесено з обсягу викладеного матеріалу на його «енергетичному паспорті» сучасного автомобіля. Обґрунтовано необхідність впровадження поняття «Хімічне чудо» як дидактичної одиниці, що пояснює процеси високоєфективної акумуляції та перетворення енергії в контексті мінімізації екологічної шкоди без втрати побутового комфорту людини. Запропоновані зміни до навчальних програм дозволяють готувати фахівців, здатних працювати з інноваційними технологіями (електромобілі, водневий транспорт, синтетичне паливо), що безпосередньо зменшують антропогенне навантаження на довкілля та підвищення енергонезалежності транспортного сектору.

Замість вивчення загальних законів, акцент зміщується на їх функціональне використання- вивчення процесів окиснення не як абстрактної теми, а через призму кінетики згоряння альтернативних палив (водень, біодизель) та електрохімічних процесів у сучасних акумуляторах.

Розгляд розділів акустики чи електромагнетизму у фізиці повинно відбуватися через методи неруйнівного контролю та сенсоріку автономних транспортних засобів. Кожна фізична величина чи хімічна реакція має пояснюватися через виробничу ситуацію. Наприклад, вивчення тертя безпосередньо пов'язується з трибологією вузлів автомобіля.

Від розв'язання типових математичних задач варто переходити до побудови цифрових моделей реальних об'єктів. Зокрема, використання фрактальної геометрії для опису структури паливно-мастильних матеріалів або пористих тіл. Акцент варто змістити на електрохімію (будова та деградація сучасних акумуляторів), вивчення хімічних процесів у паливних елементах, хімію відпрацьованих газів, процеси нейтралізації та розробка екологічних стандартів паливно-мастильних матеріалів.

Модернізація курсу фізики повинна відбуватися у напрямку інтелектуального транспорту, зокрема до електродинаміки та напівпровідників як основи для вивчення мікропроцесорних систем керування автомобілем, обробки сигналів для систем автономного водіння.

Висновки:

– Результатом трансформації є фахівець, який розуміє природу процесів (наприклад, чому батарея втрачає ємність на морозі), а не просто користується діагностичним сканером.

– Важливість оновлення освітніх програм відповідно до концепції, де фундаментальні параметри інтегровані в цифрові моделі.

Список використаних джерел

1. Желясков В. Я., Москаленко О. І. Концепція підготовки майбутніх фахівців транспортної галузі до професійної комунікативної взаємодії // Теорія і методика професійної освіти. 2021. Вип. 36. С. 161–164. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/36.33> ([doi.org in Bing](https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/36.33))

2. Підготовка майбутніх фахівців автомобільного транспорту : матеріали II-ї Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції / відп. ред. канд. філос. наук М. Брегін. Львів, 2018. 112 с.

3. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі : зб. наук. праць. Вип. VI. Кривий Ріг : Вид. відділ НМетАУ, 2010. 351 с.

СТЕФАНЧУК Б. М.,

*асистент кафедри романо-германської філології та професійної комунікації
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка*

b.stefanchuk@tnpu.edu.ua

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Сучасний етап розвитку мовної освіти характеризується переорієнтацією з уніфікованих моделей навчання на індивідуалізовані освітні траєкторії. Особливо виразно ця тенденція проявляється у викладанні іноземних мов, зокрема французької, де рівень володіння, мотивація та навчальні цілі студентів можуть суттєво відрізнятись навіть у межах однієї академічної групи. У цьому контексті індивідуалізація навчання постає не як додатковий елемент

методики, а як необхідна умова ефективного освітнього процесу.

Під індивідуалізацією навчання французької мови доцільно розуміти таку організацію освітнього процесу, яка враховує індивідуальні особливості студентів – рівень мовної підготовки, когнітивний стиль, темп засвоєння матеріалу, а також особистісні та професійні цілі. Такий підхід корелює із загальноєвропейськими освітніми орієнтирами, зокрема положеннями Common European Framework of Reference for Languages, які акцентують увагу на формуванні комунікативної компетентності та автономії здобувача освіти [1, с. 9].

Водночас реалізація індивідуалізації у практиці викладання французької мови супроводжується низкою викликів. Одним із ключових є гетерогенність навчальних груп. Викладач змушений працювати з аудиторією, де поєднуються студенти з різним рівнем володіння мовою, що ускладнює вибір оптимального темпу та змісту навчання. У таких умовах традиційні методи викладання виявляються недостатньо ефективними, оскільки орієнтовані на «середнього» студента, який фактично не існує як реальна категорія [4, с. 52].

Ще одним викликом є обмеженість навчального часу та ресурсів. Індивідуалізація передбачає диференціацію завдань, адаптацію матеріалів і постійний моніторинг прогресу студентів, що потребує значних зусиль з боку викладача. У практичній площині це часто вступає у суперечність із жорсткими рамками навчальних програм і адміністративними вимогами.

Окремої уваги заслуговує питання мотивації. У навчанні французької мови мотиваційний фактор є визначальним, оскільки студенти нерідко сприймають її як «другу іноземну» або додаткову дисципліну. Індивідуалізація у цьому випадку відкриває можливості для підвищення зацікавленості через врахування особистісних інтересів студентів, включення автентичних матеріалів і створення ситуацій, наближених до реальної комунікації [2, с. 14].

Попри зазначені виклики, індивідуалізація навчання французької мови має значний потенціал. Однією з ключових можливостей є використання цифрових технологій, які дозволяють гнучко адаптувати навчальний процес. Онлайн-платформи, інтерактивні завдання та системи самостійного навчання дають змогу студентам працювати у власному темпі та отримувати негайний зворотний зв'язок. Це сприяє формуванню автономії та відповідальності за власний результат [2, с. 27].

Крім того, ефективним інструментом індивідуалізації є диференціація навчальних завдань. Йдеться не лише про різний рівень складності, але й про варіативність форм роботи: усні практики, письмові завдання, проектна діяльність, робота з відео- та аудіоматеріалами. Такий підхід дозволяє врахувати різні стилі навчання і забезпечити залучення кожного студента до активної участі в освітньому процесі [3, с. 35].

У цьому контексті змінюється і роль викладача: він виступає не лише джерелом знань, а фасилітатором, який організовує навчальне середовище та підтримує індивідуальний розвиток студентів [4, с. 78]. Це потребує переосмислення традиційних педагогічних стратегій і розвитку нових професійних компетентностей.

Отже, індивідуалізація навчання французької мови у закладах вищої освіти є складним, але перспективним напрямом розвитку мовної освіти. Вона дозволяє підвищити ефективність навчання, сприяє формуванню автономії студентів і відповідає сучасним освітнім тенденціям. Водночас її реалізація потребує системного підходу, методичної гнучкості та готовності до змін з боку викладача.

Список використаних джерел

1. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 260 p.
2. Little D. Learner Autonomy 1: Definitions, Issues and Problems. Dublin: Authentik, 1991. 67 p.
3. Tomlinson C. The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners. Alexandria: ASCD, 2014. 187 p.
4. Richards J., Rodgers T. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University PRESS, 2014. 410 p.

ТАТАРЧУК Т. В.,

доцент кафедри фізики,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
кандидат технічних наук, доцент
tanko.ho1@gmail.com.

ФІЗИЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН

Модернізація фізичної освіти в сучасних умовах набуває характеру комплексної науково-методичної проблеми, що виходить за межі простого оновлення змісту навчальних програм. Вона пов'язана з необхідністю переосмислення цілей, підходів і методів організації освітнього процесу з урахуванням соціально-економічних трансформацій, розвитку економіки знань і зростання вимог до компетентностей здобувачів освіти. У цьому контексті особливої актуальності набуває інтеграція фундаментальних досліджень у навчання фізики як методологічної основи формування наукового мислення та дослідницьких умінь [1; 2; 4].

Соціально-економічні чинники особливо помітно впливають на способи викладання фізики, оскільки саме ця галузь знань найбільш тісно пов'язана з інноваційною економікою, енергетичним переходом, розвитком нових матеріалів, автоматизацією та роботизацією. Сучасні міжнародні освітні документи підкреслюють, що майбутній випускник має володіти не лише предметними знаннями, а й критичним мисленням, умінням працювати в команді, здатністю до безперервного навчання і готовністю адаптуватися до змін [2; 3; 4].

Першим і, мабуть, найглибшим чинником модернізації фізичної освіти є перехід від індустріальної моделі розвитку до економіки знань. У такій економіці основним джерелом конкурентоспроможності стають не лише матеріальні ресурси, а передусім здатність суспільства створювати, поширювати й застосовувати знання. Світовий банк наголошує, що знання є головним двигуном економічного зростання, а знаннева економіка спирається на освіту, інновації, інформаційну інфраструктуру та сприятливе економічне середовище [1]. OECD також підкреслює, що для знанневої економіки вирішальними стають комунікаційні навички, уміння розв'язувати проблеми, працювати в команді, користуватися ІКТ і вчитися впродовж життя [2].

ВИВЧЕННІ КУРСУ «ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....	142
<i>Слижук О. А.</i> ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ 5-7 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ КОМПЕТЕНТІСНОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	144
<i>Смільський В. В., Фльонц І. В., Шкарупа С. П.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗМІСТУ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ.....	145
<i>Стефанчук Б. М.</i> ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ.....	146
<i>Татарчук Т. В.</i> ФІЗИЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН	147
<i>Тилікова Н. О., Ізюмченко Л. В.</i> ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ЯК ФУНДАМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА УСПІШНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ШКОЛЯРІВ.....	149
<i>Фарятьсва Л. В.</i> МЕДІАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ.....	150
<i>Хома С. О.</i> ВИХОВАННЯ НА ЦІННОСТЯХ: НОВА ЯКІСТЬ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ.....	152
<i>Чернцова Н. В., Пухтіна Н. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ НЕГАТИВНИХ ПРОЯВІВ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	154
<i>Чорна М. І.</i> ФЕНОМЕН НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ОБОРОННОЇ СВІДОМОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ».....	155
<i>Шельпяков В. Ю.</i> МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	157
<i>Школяр С. П., Отич О. М.,</i> СПІВРОБІТНИЦТВО В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	158
<i>Щенова Д. Р.</i> ВИКОРИСТАННЯ ВІЗУАЛЬНИХ МЕТОДІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН.....	159
<i>Vobak M. I.</i> COMMUNICATION, CRITICAL THINKING, CREATIVITY AS THE ESSENTIAL SKILLS OF HEALTHCARE PROFESSIONALS.....	160
<i>Ömer Mert DENIZCI, Mariana SOKOL.</i> INTERCULTURAL CQ: PREPARING YOUNG PEOPLE FOR A GLOBALIZED WORLD.....	161

СЕКЦІЯ 5. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

<i>Банак Р. Д.,</i> НАВЧАЛЬНІ МОБІЛЬНІ ЗАСТОСУНКИ ТА СЕРВІСИ ШІ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	162
<i>Барабаш О. М.</i> ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА ОСВІТНІЙ КОНТЕНТ ЯК ЧИННИКИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ.....	164
<i>Бембель О. Д., Бембель Н. Л.</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ: РОЛЬ І ВИКЛИКИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	165
<i>Беспалий В. Р., Шамоля В. Г.</i> ШІ ТА ПІДГОТОВКА УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ДО ВИКОРИСТАННЯ БАЗ ДАНИХ.....	166
<i>Білогубка М. Я.</i> ПРАКТИКИ ТА БАР'ЄРИ ВИКОРИСТАННЯ АІ-ІНСТРУМЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	167
<i>Біляковська О. О.</i> ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ.....	168
<i>Бобокало А. В., Юрченко А. О.</i> ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ.....	169

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СЬОГОДЕННЯ: ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

*Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю*

м. Тернопіль, 24 квітня 2026 року

Редколегія: *О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут,
О. Я. Колодійчук, Г. Р. Корицька, О. Р. Олексюк, В. Я. Гайда,
І. І. Подлесна.*

Підписано до друку 07.05.2026 р.
Папір офсетний. Формат 60x84/8
Гарнітура Times New Roman.
Друк офсетний.
Авторських аркушів 42,15
Умов. друк. арк. 45,12.
Обл.-вид. арк. 36,33 . Зам. №05/25/1-3

Видавець та виготовлювач:
ФОП Осадца Ю. В.
м. Тернопіль, вул. 15 Квітня, 2Д/10
Тел. (097) 988-53-23

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ТР № 46 від 07 березня 2013 р.*